

VÁŽENÍ PŘÁTELÉ,

Letošní Rovnováha přichází symbolicky v čase začátku Velikonoc. Velikonoc – hlavní křesťanské svátky připomínající zmrtvýchvstání Ježíše Krista – hovoří o přemožení smrti. Jejich hlavním poselstvím se stává život, což nám připomíná i hlavní poslání hospicové péče. Tou je život umírajících. Život, který se tak často stává v očích mno-

hých zbytečným a neproduktivním. A přesto je to stále život...

Koloběh života a smrti je neúprosný a v časném světě nezastavitelný. Vzniku tohoto úvodníku předcházela nečekaná smrt mého dobrého přítele. Z posledního rozloučení mi v paměti utkvěla následující myšlenka: všichni máme jistotu smrti, ale ne jejího příchodu.

U smrtelně nemocných pacientů je to jiné. Délka života je většinou dopředu známá. Jejich jedinou, byť podstatnou útěchou je, že si mohou dát do pořádku všechny potřebné záležitosti. Narovnat majetkové i mezilidské vztahy, které mnohdy musí usmířit až blízcí se konec...

To vše je realita, která k nám hovoří o životě. Říká, že život není samozřejmostí a už proto je důležitější než jeho kvalita. Říká, že život je tak vzácný, že si určitou kvalitu zasluhuje. Je to podstata jeho důstojnosti.

Důstojný život až do samotného konce, to je skutečným posláním hospicové péče. Je dobrou zprávou o naší společnosti, která se rozhodla dát přednost kultuře života před jinými, zdánlivě snadnějšími řešeními. Současně je to však i neustálý boj.

Ne všechny bitvy v životě se podaří vyhrát. Finanční krize zanechává své následky všude. Svou činnost končí poradna APHPP... Život však nejsou pouze porážky. Domácí

UVNITŘ TOHOTO VYDÁNÍ:

- Zprávy z Asociace 1
- Ze života hospiců... 2-3
- Hospic sv. Lazara v Plzni slaví 15 let 4-5
- Duchovní rozměr umírání 5-7

hospic Duha v Hořicích úspěšně završil renovace rozšířených prostor a své výročí slaví Hospic sv. Lazara v Plzni. I v tom nalézám symboliku Velikonoc. Svatý Lazar byl vzkříšen Kristem a za jeho barvu je považována zelená – barva života a naděje.

Přeji všem radostné a požehnané velikonoční svátky! **Jakub Holman,** šéfredaktor

ZPRÁVY Z ASOCIACE

VYJÁDRĚNÍ APHPP K VYSTOUPENÍ PREZIDENTA ZEMANA V POŘADU PARTIE TV PRIMA

Aphpp oceňuje, že pan prezident při své první televizní debatě zmiňuje hospicovou péči. Zveřejnění problematiky hospicové péče samotným prezidentem vnímáme jako poctu naší každodenní trpělivé práce u lůžka umírajícího pacienta, která v naší republice probíhá již 19 let.

Aphpp vítá, že je pan prezident informován o nedostatcích ve finan-

cování hospicové péče. Přestože jsou hospice zakotveny v legislativě zdravotní i sociální, z hlediska úhrady této péče přetrvávají systémové nedostatky, které opakovaně vystavují hospice existenčním potížím a brání dalšímu rozvoji.

Aphpp si plně uvědomuje, že s restitučními nároky bude hospodařit církev a je jen na ní, jak bude postupovat. Pokud

církev bude dbát na doporučení pana prezidenta, připomínáme, že problém není v nedostatku hospiců jako takových, ale v tom, že lůžková kapacita není dostatečně a včas využívána. Přitom hospicová péče je velice kvalitní a ve srovnání s neúčelně protahovanou marnou, pacienta neeticky zatěžující léčbou na drahém akutním lůžku, je hospicová péče prokazatelně levnější.

Aphpp je připravena pokračovat v diskusi na toto téma a poskytovat potřebné informace, které by umožnily vytvořit dostatečně transparentní podmínky pro stabilizaci a další rozvoj hospicové péče v České republice.

za představenstvo
Aphpp

ing. Jakub Forejt
prezident Aphpp

Poradna APHPP bude ukončena

Bohužel musíme oznámit, že Asociaci poskytovatelů hospicové paliativní péče nebyla přidělena dotace MPSV na rok 2013. Z tohoto důvodu musíme ukončit provoz poradenské služby v oblasti hospicové paliativní péče k 31. 5. 2013 bez náhrady. Poradna byla určena pro klienty s onkologickým onemocněním a jejich blízké a byla zajišťována jedním zaměstnancem.

VYJÁDRĚNÍ APHPP K SITUACI V HOSPICI MALOVICKÁ

APHPP sleduje neutěšenou situaci kolem „Hospice Malovická“. Proto představenstvo Asociace již před časem oslovilo majitele objektu MČ Praha 4 a komunikovalo i s vedením provozovatele hospice.

Naším cílem bylo navržení smíru a pokračování spolupráce MČ Praha 4 a OS Hospic Štrasburk. Žel, z jednání a nabytých poznatků vyplynulo, spolupráce mezi uvedenými subjekty není již reálná s tím, že MČ Praha 4 jako majitel budovy hospice má vlastní představu, jak

pokračovat v dalším provozování hospicové péče.

Výstupem jednání je naděje na „méně razantní“ postup MČ Praha 4, který umožní plynulý přechod hospice Malovická z jednoho provozovatele na druhého, bez nutnosti výpovědi zaměstnancům a předávání „prázdného domu bez pacientů“. Nový provozovatel by měl převzít stávající ošetřující personál i pacienty. Asociace vítá další pokračování provozu hospice Malovická, nikoliv ukončení jeho působení. Zároveň věří, že

nový provozovatel, ať se jím stane kdokoliv, bude dodržovat pravidla hospicové péče dle Standardů kvality APHPP, na kterých trváme jako nutné podmínice pro poskytování kvalitní péče.

V případě zájmu ze strany MČ Praha 4 či nového provozovatele je APHPP připravena jim metodicky pomoci. Tj. tak, aby péče o terminálně nemocné byla zajištěna na maximální možné kvalitativní úrovni a při zachování finanční dostupnosti pro každého potřebného.

ZE ŽIVOTA HOSPICŮ

RENOVACE DALŠÍCH PROSTOR DHP V HOŘICÍCH DOKONČENY

Již podruhé se pavilon hořické nemocnice dočká renovace... Poprvé tomu bylo v roce 2009, kdy byla zrekonstruována levá část budovy. Nově upravené místnosti se staly útočištěm pro malé občanské sdružení, které si vytyčilo obrovský cíl. Šířit zcela nový způsob péče o těžce a nevládně nemocné – domácí hospic. Dodnes si mnozí lidé spíše domýšlejí, co taková péče vlastně znamená. Přesto se Hospicovému občanskému sdružení Duha podařilo, že od jeho vzniku vyhledalo tuto péči několik desítek klientů. Není to rozhodně zanedbatelné množství, zvláště když si uvědomíme, že Duha to neměla nikterak jednoduché. Veškeré finanční prostředky na provoz si její členové dodnes obstarávají sami. V prv-

ních měsících narážela na nedůvěru obyvatel, nedostatek toho i onoho... Přesto se ten malý zázrak skutečně stal. Obtíže i nedůvěru se podařilo překonat, malý tým stálých spolupracovníků se stabilizoval a rozšířil. Bylo jasné, že etapa malého sdružení skončila. Bylo však nut-

né získat další prostory, aby bylo možno vyhovět rostoucím potřebám stále většího počtu klientů. A tak začala nová práce a nová bitva za získáním nevyužívané druhé poloviny budovy a její vnitřní proměnu. Bylo třeba získat značné finanční prostředky, zajistit materiál a dělní-

ky. Potřebné finance nakonec poskytla Nadace ČEZ, Nadace Dobré dílo sester sv. Karla Boromejského a Program rozvoje venkova Státního zemědělského intervenčního fondu. Pak začaly všechny práce, které zahrnovaly výměnu radiátorů, elektroinstalace a potrubí pro rozvod vody a odpadu. Teprve potom mohly přijít na řadu zednické práce a následný (ne)konečný úklid. Oficiální otevření proběhlo 11. února. Ke slavnostnímu přestřižení duhové pásky dorazila MUDr. Marie Svatošová, J. E. Mons. Josef Kajnek – světitel biskup královéhradecké diecéze, Ivan Doležal – starosta Hořic a radní KHK PaedDr. et Mgr. Josef Lukášek. Ačkoli to nebylo plánováno, páska byla přestřižena ve 13:13. Smolné číslo však tento-

krát nic zlého nepřineslo. Po úvodních slovech přítomných hostů a manželů Sieberových, poželhal novým prostorům biskup Kajnek. Poté si všichni mohli nové prostory prohlédnout, promluvit se členy hospicového sdružení a zakousnout něco z připraveného pohoštění. Atmosféru současně zpestřovalo vystoupení žáků Základní umělecké školy v Hořicích. Samotný závěr celého setkání byl věnován paní doktorce Svatošové a její přednášce. Přítomní se tak

Mons. Josef Kajnek

mohli dozvědět osobnější hospicové péče. Marie Svatošová – společně s paní Janou Sieberovou,

představila také počátky hořického mobilního hospicu. Zde totiž sehrály velkou roli přednášky paní doktorky, které Jana Sieberová navštěvovala. Marie Svatošová věnovala hostům téměř hodinu a půl a i potom nějaký čas pro osobní setkání. Celkově se celé odpoledne neslo v přátelské atmosféře, což bylo jistě dobrou předzvěstí pro další práci mobilního hospicu. Jak o hospicu řekla sama Marie Svatošová: „Cítím, že se tady teprve buduje něco velkého.“ JH

HOSPIC DOBRÉHO PASTÝŘE – ČERČANY

Sestra roku 2012 působí v Hospici Dobrého Pastýře v Čerčanech.

V rámci soutěže Sestra roku bylo v Paláci Žofín rozděleno hned několik ocenění. V kategorii sestra v lůžkové a ambulantní péči zvítězila Dagmar Šperlová, která pracuje v Hospici Dobrého Pastýře v Čerčanech, kde se věnuje nevléčitelně nemocným pacientům a jejich rodinám.

Dagmar Šperlová působí v oblasti hospicové péče již 8 let. V roce 2008 nastoupila do Hospice Dob-

rého Pastýře v Čerčanech, kde již druhým rokem zastává pozici staniční sestry. Pracuje v lůžkovém hospici a v rámci mobilního hospice pečuje o klienty v jejich domácím prostředí. Pacienti a jejich rodiny ji hodnotí jako skromnou, upřímnou a empatickou osobnost s bohatými zkušenostmi, která obětavě pečuje o pacienta, podpoří celou rodinu. Svou práci rozhodně neomezuje pouze na profesionální zdravotnickou péči. S přirozeností sobě vlastní přináší pacientům útěchu, snaží se plnit jejich přání.

Hospic Dobrého Pastýře je jediným hospicovým zařízením ve stře-dočeském kraji. Kapacita zařízení je 30 lůžek. O nevléčitelně nemocné profesionálně a citlivě pečují tým lékařů, sester, sociálních pracovníků, psycholog a duchovní. Provozovatelem hospice je Občanské sdružení TŘI, které poskytuje další související služby – mobilní hospic, odlehčovací služby terénní a pobytové, asistenční auto, centrum denních služeb, odborné sociální poradenství, půjčovnu zdravotních pomůcek a ambulanci paliativní medicíny.

FÓRUM MOBILNÍCH HOSPICŮ V ČERČANECH

Ve čtvrtek 28. 2. 2013 uspořádali představitelé tohoto fóra v Hospici Dobrého Pastýře schůzku, během které se zástupci jednotlivých mobilních hospiců informovali o aktuálním vývoji hospicových témat.

Jedním z nejpálčivějších diskutovaných bodů schůzky je stále trvající absence systémového financování mobilní hospicové péče. Nadále se nedaří přimět pojišťovny k podpisu smluv a k hra-

zení péče kvalifikovaných sester a lékařů o nevléčitelně nemocné v jejich domácím prostředí. Představitelé mobilních hospiců proto musí kromě profesionální péče zdravotnického personálu zajistit i finance na provoz mobilního hospice, aby si tuto péči mohl dovolit každý nevléčitelně nemocný pacient, o kterého je pečováno doma.

S tím přímo souvisí úhrada práce lékaře pro mobilní hospic, která stále

ještě není systémově vyřešena. Lékaři často pracují zdarma či téměř zdarma, a to službu mobilního hospice brzdí v rozvoji.

Dalším diskutovaným problémem bylo zajištění pohotovosti po dvacet čtyři hodin denně, sedm dní v týdnu. Tato služba je sice téměř všude chápána jako potřebná, její realizace je však nezřídka možná jen díky obětavosti jedinců, a nikoli standardním dlouhodobě udržitelným způsobem.

To jsou některá z diskutovaných témat setkání v Hospici Dobrého Pastýře. Právě taková jednání napomáhají Mobilní skupině paliativní péče (MSPP), která je součástí České společnosti paliativní medicíny (ČSPM), zajistit smysluplný rozvoj hospicové a paliativní péče. Péče, která má na prvním místě pacienta a jeho podporu v domácím prostředí.

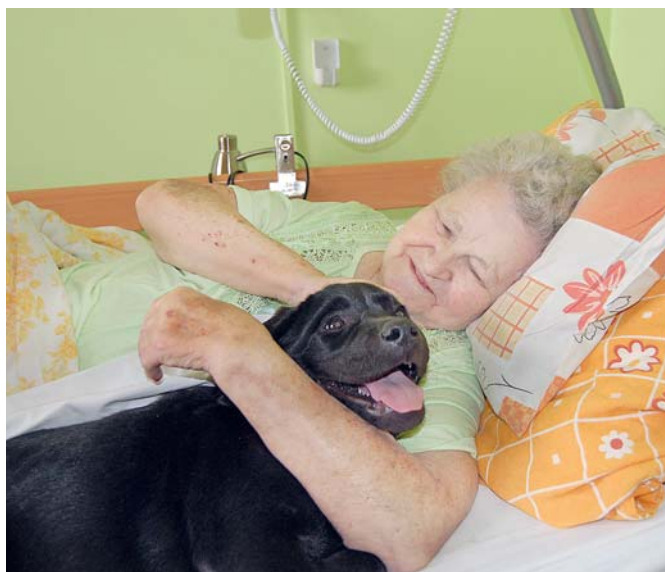
Připravila:
za Občanské sdružení TŘI
Věra Ziková

HOSPIC SV. LAZARA V PLZNI SLAVÍ 15 LET

„Nedovedla jsem si představit, zejména po špatné zkušenosti z nemocnice, že by bylo možné tak lidsky, pečlivě a důstojně doprovodit člověka odcházejícího z tohoto světa. Ve svém smutku a žalu jsem našla velikou úlevu, a to v tom, že jste byli u mého otce na jeho poslední cestě právě vy. Víím, že se mu tak dostalo nejvyšší a neohleduplnější péče, jakou si mohl přát.“ Tato slova napsala nedávno paní Jana z Plzně řediteli Hospice sv. Lazara v Plzni. Přestože podobných dopisů dostává plzeňské zařízení desítky, stále se kolem hospicových zařízení v Česku objevuje spousta mýtů. „Důvodem je zřejmě to, že hospic bojuje se situacemi, které přináší blízcí se smrt a lidé se našeho zařízení bojí,“ myslí si Jakub Forejt, ředitel hospice, v kterém v posledních letech umíraly velké plzeňské osobnosti.

Tento strach je podle ředitele i dědictvím minulého režimu. „Není totiž úplně dávno, co se stavěly domovy důchodců daleko v lesích, aby stárnoucí nikdo neviděl, léčebny postižených byly vystrčené mimo hlavní tahy, aby tyto lidi nikdo nepotkával, aby se nad nimi nepohoršoval. Moje generace vyrostla v tom, že se smrt odehrává někde za plentou a je to odosobněná záležitost. Je to běh na dlouhou trať, než se situace vylepší a my k tomu chceme přispívat, chceme pomoci umírajícím a jejich příbuzným, aby se s blízcí se smrtí

dokázali vyrovnat,“ vysvětluje ředitel, který zařízení umístěné v Plzni na Slovanech vede osm let a který se celou dobu snaží okolí přesvědčit, že hospic není čekání na smrt.

Jeho cílem podle Jakuba Forejta je, aby se lidé dožili smrti v plné síle života, která je ještě možná. Paliativní medicína, kterou hospic poskytuje, totiž odstiňuje bolest, dušnost i problémy s trávením, které pacienty nejvíce tíží. „Takže mnozí nemocní,

kteří se do zařízení někdy i velmi pozdě dostanou, se poprvé po několika měsících vyspí celou noc. Protože když se ve spánku otočí, tak se neprobudí bolestí. Trochu tady ožijí,“ svěřuje se ředitel.

A jakou tedy mají nevyčísitelně nemocní volbu? Prožijí největší část nemoci na akutním lůžku v nemocnici a pak jsou zdravotním systémem vyhodnoceni, že už jim není možné pomoci a nemocnice se je snaží přeložit

do zařízení následné péče nebo do LDN. „Lidé pak hledají alternativu, něco kvalitnějšího, a to podle mě hospic nabízí,“ vysvětluje ředitel, kterého prý mrzí, že Hospic sv. Lazara dlouhodobě provází mýtus, že je zde stále plno a proto se sem člověk obtížně dostává. „My naopak máme dlouhodobou vytíženost lůžek kolem sedmdesáti procent. Pořád je tady víceméně volno, takže jsme schopni reagovat na žádost řádově ve dnech, jen asi dva týdny v roce jsme plní a nemůžeme pacienty přijmout,“ vysvětlil Jakub Forejt.

Tento mýtus podle něj nakonec vede k tomu, že přeložení do hospice nemocní odkládají a zbytečně, ať už doma nebo třeba v LDN, trpí bolestmi nebo úzkostmi z nadcházejícího konce. „Já myslím, že je to špatně, protože většina lidí, kteří se k nám dostanou a jsou tady třeba pět, šest dní, říká: „Proč jsem nepřišel dříve?“ Sami toho litují. Dalším důvodem, proč nás lidé odmítají nebo se bojí, je několik polopravd nebo i nepravd, které o nás kolují,“ vysvětlil ředitel.

Nejen ta, že se v hospici dlouho čeká na přijetí, ale i to, že se jedná o zařízení určené jen pro věřící nemocné. Hospic sice nabízí duchovní službu, ale podle ředitele ji nikomu nevnučuje. „Šíří se i to, že je u nás pobyt drahý. U nás se přitom denně platí 290 korun, v tom je ale i stokrátový poplatek za nemocniční pobyt. Takže 190 korun za nadstandard, za který se v nemocnici platí vícenásobek, to určitě

není drahé," míní ředitel Forejt, který na otázku, jestli se náhodou mýty nešíří záměrně, odpovídá s klidem a trpělivostí sobě vlastní. Že to je možná nějaká shoda náhod nebo že mýty jsou dány existencí více zařízení následně dlouhodobé péče, mezi nimiž může panovat rivalita.

Výhodou plzeňského hospice je podle ředitele

to, že vedle profesionálních zdravotníků se do práce zapojují i dobrovolníci, kteří jsou i společníky pacientů. Takže pokud si to pacient přeje, tak mu dobrovolníci čtou noviny, hrají s ním hry nebo mu zahrají lidovky na harmoniku. Tuto formu spolupráce umožňuje i statut zařízení.

Jedná se totiž o občanské sdružení lidí, kteří hos-

pic zakládali proto, že na trhu instituce tohoto zaměření chyběla. Kolem něj se pak soustředil tým podporovatelů, dobrovolníků i těch, kteří myšlenky vytvoření příjemné atmosféry ve chvíli, kdy je na tom člověk opravdu nejhůř, věnovali a věnují kus života. „Svou existencí Hospic sv. Lazara prokazuje, že dobrá péče o těžce nemocné i umírající nespočívá jen

v lékařské a pečovatelské dimenzi, ale i ve vytvoření duchovní atmosféry, která poskytuje duševní klid a přípravu k vykročení na poslední část pozemské pouti. Jen těžko lze takové prostředí vytvořit v klasických nemocnicích a léčebnách pro dlouhodobě nemocné," uvedl někdejší radní města Plzně Petr Náhlík.

F. P.

DUCHOVNÍ ROZMĚR UMÍRÁNÍ

doprovázení nemocného a hledání smyslu života

„My natolik porozumíme Jeho hlasu, nakolik bereme na sebe svůj kříž a jsme připraveni nést i břemena druhých, natolik se jizvy světa – Jeho jizvy – stávají pro nás výzvou. Schopnost unést i pochybovat. Dotknout se ran, my potřebujeme vidět rány, abychom mohli o ně pečovat – záměrně neříkám léčit, neboť se mnohé nedají vyléčit.“

Prof. PhDr. Tomáš Halík, ThD.

Tuto filosofickou úvahu považuji za pravou podstatu naší péče o onkologicky nevléčitelné a umírající pacienty v jejich důvěrně známém domácím prostředí v různých fázích umírání. Jsme také připraveni nabídnout týmovou pomoc pečujícím a přítomným členům rodiny.

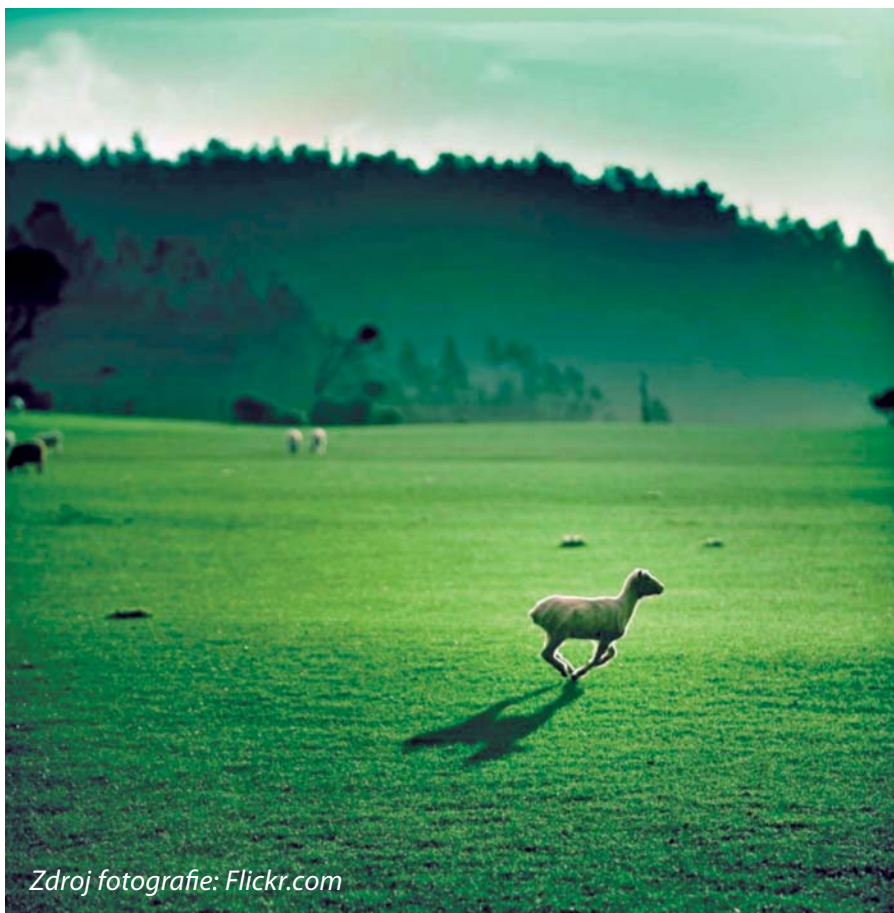
Nemocným a jejich pečujícím poskytujeme nejen odbornou lékařskou a ošetrovatelskou péči, ale v neposlední řadě služby z oblasti sociální, psychologické, etické, spirituální i ekonomické. Snažíme se vnímat pacienta ve všech jeho dimenzích.

„Nejlepším lékem pro člověka je člověk.“

(Ištván Hárdi)

Lidská pomoc je účinná a to tedy, když napomáhá utvářet poslední fáze života umírajícího. Ten by měl ovšem také sám spolupracovat. Přípravu na vlastní smrt nemůže přenést na někoho jiného. Psychické prožívání umírání je téměř vždy nepředvídatelné. Těžce nemocní a umírající vyžadují především lidský přístup, poněvadž cesta ke smrti, kterou musí urazit, je obzvláště obtížná. Pacient na této životní cestě, než dojde k cíli, utrhá mnohé rány a jizvy, které pocházejí ze všech oblastí lidské osobnosti:

1. Tělesná – biologická sféra – (společná člověku, zvířatům, rostli-

Zdroj fotografie: Flickr.com

nám), charakteristická svou závislostí.

2. Duševní – (psycho/socio sféra (společná člověku a zvířatům), charakteristická svou částečnou závislostí, schopností se učit, napodobovat.
3. Duchovní – noosféra (ta je vlastní pouze člověku), charakteristická svou schopností zaujmout stanovisko k danému a svobodou rozhodování. (Franklova teorie trojdimenziální antropologie).

Tento vzácný člověk, lékař (neurolog, psychiatr, psycholog) se ve svých pracích a celou svou odbornou praxí soustředí na schopnosti spirituální sféry, na obnovení nebo nalezení smyslu života člověka, smyslu lidské existence. V životě člověka spatřuje nejen pouhé „bytí“, ale pro člověka příznačnou svobodu, vědomí (svědomí) a odpovědnost při rozhodování v každé jedinečné konkrétní situaci vzhledem k životním hodnotám.

“Člověk stojí v životě jako u maturitní zkoušky: Zde záleží přece také méně na tom, že je práce nedokončena, než na tom, jak je hodnotná. Tak jako musí být kandidát připraven na to, že znamená zvonku oznámí konec času, který má k dispozici, právě tak musíme v životě očekávat v každém okamžiku, že budeme „odvoláni“. Člověk má – v čase a konečnosti – něco naplnit a ukončit, tj. vzít na sebe konečnost a počítat vědomě s koncem. Tento postoj nemusí být ještě heroický, lze jej daleko spíše ukázat na každodenním chování průměrného člověka... I když pochodeň dohořela, mělo její světlo smysl...” (Lékařská péče o duši. s. 82).

A právě těžce nemocný a umírající člověk má na své poslední životní cestě příležitost uvědomit si souvislost naplněného života a smrti. Svobodně se rozhodnout, jak se k této situaci postavit. Umírající se musí smířit s tím, že prožívá poslední fázi svého života. I smrtelně nemocný člověk může najít v životě smysl. *„Lidský život má vždy a za všech okolností smysl a tento nekonečný smysl naší existence v sobě zahrnuje i utrpení i umírání, nouzi i smrt.“* (A přesto říci životu ano).

Na poslední cestě života, na níž se po celé měsíce naděje a příznaky zdánlivého zlepšení střídá zoufalství a značné zhoršení utrpení, představuje konkrétní lidský a duchovní přístup jedinou myslitelnou pomoc.

Za smysl života se považuje až ta situace, kdy jsme schopni sestavit celkový obraz našeho žití. Umírajícímu se promítne v krátké době film složený z jednotlivých obrázků a dějů jeho života a teprve tehdy spatří souvislosti mezi nimi.

“I v utrpení je nutno vidět úkol, svůj specifický úkol. Pacient zůstává sám se svým trýznivým osudem a nikdo mu jej nemůže odejmout, nikdo jej nemůže místo něho protrpět a v tom spočívá jedinečná možnost jedinečného výkonu. Mít odvahu trpět. Neúspěšnost neznamena bezsmyslnost. Pacient stojí jako člověk, který vzdoruje osudu tím, že jej bere v tichém utrpení na sebe a tím uskutečňuje na metafyzické rovině opravdový výkon.” (Lékařská péče o duši. s. 113).

Skutečnosti formulované V. E. Franklem mne zaujaly vzhledem

k mému povolání zdravotní sestry a práci s onkologickými a umírajícími pacienty. Nevyléčitelně nemocný – umírající nezná termín ukončení, neví, kdy bude konec. Nemůže se zaměřit na budoucnost. Právě taková situace dává člověku příležitost, aby sám vnitřně vyrostl nad sebe sama, zahrnuje ale i druhé. Svým postojem a prožíváním svého utrpení obohacuje i všechny kolem sebe, kteří o něj pečují.

Vybavuje se mi můj osobní zážitek s pacientkou, kterou jsem doprovázela při umírání prostřednictvím mobilního hospice v jejím domácím prostředí. Nazvala jsem tento příběh *„Svoboda přijmout duchovní rozměr“*.

Náš domácí hospic pečoval o mladou pacientku (36 let), romského původu, žijící v romské komunitě. Její zdravotní stav byl velmi vážný. Měla jsem poslední víkend pohotovost. V sobotu telefonovala pacientka sama, že potřebuje, abych přijela. Zjistila jsem, že vlastně nic, co týká ošetřovatelské péče, nepotřebuje. Požádala mě: *„Sestřičko, naučte mě modlit se. Chci poprosit Boha, aby mi odpustil všechno zlé, co jsem v životě udělala.“* Tak jsem se začala modlit a ona slovo od slova opakovala po mně. Pacientka se viditelně uklidnila a usnula. Druhý den jsem ji doprovázela při umírání a ona za tři hodiny klidně zemřela, krásná, jakoby prozářena s výrazem smíru a pokojem v duši.

Tento příběh je také odpovědí na Franklovu teorii, že *„buňky na Boha máme potenciálně každý v sobě“*.

PROČ HOSPIC A DOMÁCÍ HOSPIC

Přetíženosť a směnnosť personálu nemocnice ztěžuje všestrannou péči o pacienta a omezuje ji na nejnужnější míru komunikace s ním. Z hlediska duchovní péče vyžaduje doprovázení nemocných a umírajících především připravenost naslouchat. Ve fázi, kdy umírající téměř nevnímá své okolí, pomáháme už jen mlčením. *„Kdo má dostatek sil a lásky, aby se posadil k nemocnému, a chápe hodnotu mlčení, které je silnější než slova, ví, že pohled na nemocného není ani trapný ani nevzbuzuje hrůzu, vidí jen pomalé vyhasínání tělesných funkcí. Tragicky smutné bývá umíra-*

Vás zve na

VIII. DEN

HOSPICOVÉ PALIATIVNÍ PÉČE

aneb

**„Raději nic neslibovat
a všechno splnit okamžitě“**

Městské divadlo Prachatice

20. dubna 2013

9.30 - 15.00

Hospic sv. Jana N. Neumanna
Prachatice

ní člověka, kterého už jeho okolí odepsalo, nikdo se s ním nebaví, nikdo ho nebere vážně a nakonec je poslán do nemocnice – umřít. Těžce nemocného a zvláště umírajícího je třeba brát vážně a věnovat mu celou naši pozornost. Jenom tak dáme dozrát jeho osobnosti a jenom tak dozrajeme i sami do větší plnosti lásky.“ (Elizabeth Kubler– Rossová, Hovory s umírajícími).

Vladimíra Šopková
Domácí hospic Tabita Brno

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Frankl, Viktor Emil. *A přesto říci životu ano: psycholog prožívá koncentrační tábor*. 3. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. 175 s. Osudy; 21. ISBN 80-7192-866-6.

Frankl, Viktor Emil. *Lékařská péče o duši: základy logoterapie a existenciální analýzy*. Brno: Cesta, 2006. 237 s. ISBN 80-7295-085-1.

Frankl, Viktor Emil a Lukas, Elisabeth S. *Vůle ke smyslu: vybrané přednášky o logoterapii*. Brno: Cesta, 2006. 212 s. ISBN 80-7295-084-3.

Frankl, Viktor Emil a Lapid, Pinchas. *Bůh a člověk hledající smysl*. 1. vyd. Brno: Cesta, 2011. 109 s. ISBN 978-80-7295-137-6.

HALÍK, Tomáš. *Dotkni se ran*. 1. vyd. Praha: Lidové noviny, 2008. s. 23. ISBN 978-80-7106-979.

HALÍK, Tomáš. *Co je bez chvění není pevné*. 1. vyd. Praha: Lidové noviny, 2002. ISBN 80-7106-628-1.

HAŠKOVCOVÁ, Helena. *Lékařská etika*. 3. vyd. Praha: Galén, 2002. ISBN 80-7262-132-7.

Kübler-Ross, Elisabeth. *Hovory s umírajícími*. 1. vyd. Nové Město nad Metují: Signum unitatis, 1992. 135 s.

— promediamotion —
TRAINING & CONGRESSES

PROMEDIAMOTION s.r.o.

vás srdečně zve na celostátní odbornou konferenci

Aby úzkost nebolela

dne 26. 4. 2013 v KC Palác Charitas,
Karlovo náměstí 5, Praha 2

Čestní hosté: Mgr. Alena Šmídová, vedoucí oddělení ošetrovatelství a dalších nelékařských povolání MZ ČR
Bc. Blanka Novotná, asistentka hlavní sestry Psychiatrické léčebny Bohnice

Konference je ohodnocena 4 kredity ČAS a POUZP.

Přihlásit se můžete na tel.: 777 553 434,
e-mailem na info@promediamotion.cz
nebo na
www.promediamotion.cz/kongresy-a-konference

diagnóza
v ošetrovatelství

Česká společnost paliativní medicíny ČLS JEP
ve spolupráci s Českou lékařskou společností
Jana Evangelisty Purkyně a Hospicové občanské
sdružení Cesta domů

Vás zvou na přednášku s diskusí na téma

Dignity therapy – practical approach to preserving dignity and meaning at the end of life

„Dignity“ terapie – praktický přístup
k zachování důstojnosti a smyslu v závěru
života

Přednáší prof. HARVEY CHOCHINOV, světově uznávaný odborník v problematice psychiatrických a existenciálních aspektů paliativní péče, University of Manitoba, Canada

Pondělí 6. 5. 2013 14:00–17:00

Lékařský dům Praha, Sokolská 31, Praha 2

Přednáška a diskuse budou tlumočeny do češtiny. Vstup volný.
Prosíme o Vaši registraci na www.cestadomu.cz/prednaska, děkujeme.

Česká společnost
paliativní medicíny
České lékařské společnosti
Jana Evangelisty Purkyně

Karlovo náměstí 317/5,
Praha 2, 128 01

www.asociacehospicu.cz

Zpravodaj Rovnováha
byl vytištěn na náklady
MMR v nákladu 400 ks.

**Rovnováha – zpravodaj
Asociace poskytovatelů
hospicové paliativní
péče**

Vyšlo: 1. dubna 2013.

Zpravodaj je neprodejný.

Registrace:

MV ČR: 29. 6. 2005,
VS/1-1/61268/05-R.

**Podpořit činnost
APHPP můžete na
Č. ú.: 198481152/0300**

**Uzávěrka příštího čísla
je 20. 5. 2013**

POZVÁNKY

■ Benefiční koncert známého barytonisty Jakuba Pustiny

Na piano bude Jakuba Pustinu doprovázet Richard Pohl. V rámci koncertu vystoupí i žáci ZUŠ z Nového Města pod vedením p. Mošnerové. Cena vstupenky je 150 Kč.

Kdy: 7. 4. 2013

Kde: Nové Město na Moravě, evangelický kostel
Začátek od 17 hodin.

■ Den otevřených dveří

Hospic sv. Lazara v Plzni pořádá k 15. výročí Den otevřených dveří, který se koná ve čtvrtek 11.4.2012 od 10 do 17 hodin. Jste srdečně zváni.

■ Benefiční divadelní představení Jaroslava Duška – Čtyři dohody

Láska, vztahy, přátelství – Jak je vidí toltécký šaman DON MIGUEL RUIZ. Účinkují: Jaroslav Dušek, Pjér La Šéz a Alan Vitouš, světelný design Viktor Zborník

Kdy: 19. 4. 2013

Kde: Jihlava

19. 4. 2013 v 18.00 hod. v divadelním sále Domu kultury v Jihlavě.
Ceny vstupenek jsou 330 – 390 Kč

Akce se koná na podporu Hospicového hnutí – Vysočina, o.s.

■ Koncert kvarteta Prague Cello Quartet

Prague Cello Quartet je originální violoncellové kvarteto představené Petrem Špačkem, Janem Zvěřinou, Janem Zemenem a Ivanem Vokáčem. Produkce skladeb různých žánrů ve vlastní úpravě spojená s hojnou dávkou nenapodobitelného humoru vytváří nevšední

atmosféru, která v tomto spojení nemá na českém hudebním trhu konkurenci.

Kdy: 26. května 2013
v 19 hod.

Kde: V Divadle J. K. Tyla v Červeném Kostelci
Přijďte si tyto profesionální violoncellisty z Akademie múzických umění a showmany v jednom, poslechnout a současně pomoci nemocným v Hospici Anežky České. Uslyšíte hudbu z filmů, muzikálů, od populárních osobností, ale i od proslulých komponistů historie, počínaje Montiho Čardáše přes Gerschwina a Beatles po Mission Impossible. Těšíme se na společný zážitek s vámi!

Vstupenky si můžete zakoupit od 1. dubna 2013 v předprodeji v informačním centru CASUR, s.r.o. Červený Kostelec, 5. května 603, 549 41 Červený Kostelec, tel.: 498 100 657.

Kontakt: Mgr. Ludmila Štěpánová, stepanova@hospicu.cz

**Přehled akcí
členů a partnerů
APHPP
najdete
v Kalendáři akcí
na**

www.asociacehospicu.cz

Poznamenejte si do svého kalendáře

6. ČERVNA 2013 kdy se uskuteční

DRUHÁ KONFERENCE O NEMOCNIČNÍM KAPLANSTVÍ

Pořádá: Asociace nemocničních kaplanů

Záštitu nad konferencí přijal primátor hl. města Prahy, MUDr. Bohuslav Svoboda

Místo konání: Praha, reprezentační prostory primátora HMP

CÍLE KONFERENCE

- představit odborné veřejnosti možnosti nemocničního kaplanství v celé šíři
- seznámit se s příklady dobré praxe
- pojmenovat otázky současného stavu a možnosti budoucího rozvoje

**BLIŽŠÍ INFORMACE O PROGRAMU A MOŽNOSTI REGISTRACE OBDRŽÍTE V NÁSLEDUJÍCÍCH DNECH
všechny informace budou dostupné na www.nemocnici-kaplan.cz**